

3. október, Praha.

Záznam česko-slovenského ministra zahraničných vecí K. Kroftu o rozhovore s francúzskym vyslancom V. de Lacroix o finančnej pomoci pre Česko-Slovensko a o podpore pri miernej maďarského radikalizmu voči republike.

Požádal jsem vyslanca Lacroix, aby jeho vláda vzala na vědomí, že vyslanec Osuský je svou vládou pověřen jednání s Francií o finanční pomoci, již by Francie mohla přispěti Česko-slovensku k splnění nových nesmírně těžkých úkolů, které na ně byly uvaleny odtržením velikých částí jeho území. Dále jsem upozornil, že je pro nás takřka fyzicky nemožné dáti se hned do jednání s Maďary o revisi hranic a že by překotný chvat v jednání tom mohl vésti ke konfliktům. Chceme se dohodnout po dobrém a jsme připraveni na nutnost obětí územních, ale je třeba upozornit Maďary, že majíce zajištěn úspěch rozhodnutím mnichovským, neměli by nás nutit k nemožnému spěchu.

De Lacroix slíbil obojí vzkaz vyřídit. Četl mi pak text depeše, již mu ministr Bonnet ukládá vyslovit mně i naší vládě nejvřelejší sympatie, obdiv atd. Na mou žádost slíbil mi to poslat písemně. V dalším rozhovoru sám projevil velmi hluboký smysl pro naše neštěstí a pro krivdu, která se nám stala. Řekl přímo, že první a nejtěžší ránu nám zasadila franko-britská dohoda o řešení sudetoněmecké otázky.

Krofta v. r.

AMZV ČR, PrS, kart. 61, fasc. 4., č. 183.627. Kópia, strojopis.

3. október, Praha.

Záznam rozhovoru česko-slovenského ministra zahraničných vecí K. Kroftu s britským vyslancom B. Newtonom o otázke územných ústupkov Česko-Slovenska Maďarsku.

Požádal jsem Newtona o totéž, co de Lacroix.¹ Vyslanec Newton slíbil též vzkaz. Pak přednesl mi názor své vlády, že bychom měli Maďarům jasně říci, že jsme ochotni dohodnouti se o odstoupení území. Řekl jsem, že jsem to dosti jasně pověděl Wettsteinovi, když jsem od něho dostal poslední notu.² Ale netajil jsem se podivem, že po dřívějším ujišťování o vůli zaručit nám po dohodě s Němci hranice okleštěného státu, doporučuje se nám, abychom stále nové části území odstupovali.

Krofta v. r.

AMZV ČR, PrS, kart. 61, fasc. 4., č. 183.628. Kópia, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 29.² Po rozhovore s K. Kroftom 1. 10. 1938 J. Wettstein hlásil svojej vláde: „Nasledujúce rokovania sa nebudú viesť na základe národnostného štatútu, ale za účelom odstúpenia územia. Po všetkom, čo sa stalo, chcú svoju krajinu pretvoriť na národný štát, čo umožní mierovú spoluprácu so susedmi.“ MOL, Kúm. pol. 1938-7/7-3265.

4. október, Praha.

Záznam rozhovoru ministra zahraničných vecí K. Kroftu s juhoslovanským vyslancom V. Protićom o stanovisku juhoslovanskej vlády k maďarským územným požiadavkám voči Česko-Slovensku.

Vyslanec Protić oznámil: Ještě dříve, nežli byl požádán ministrem Kroftou, aby upozornil Bělehrad na nutnost, aby Jugoslavie zakročila kde třeba ve prospěch Československa při jednání jeho o požadavcích maďarských, Protić telegraficky radil Stojadinovići, aby Jugoslavie ve věci zaujala stanovisko, že Československo nemá Maďarsku v ničem ustupovat.

Teď Stojadinović vzkazuje ministru Kroftovi:

Vynasnažíme se co nejvíce, abychom využívali svých dobrých vztahů k Berlínu a Římu ve prospěch Československa snažíme se, abychom je ochránili od přemrštěných pretensi maďarských zvláště se zřetelem na požadavek plebiscitu na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. V témže smyslu vyvineme činnost také v Paříži a Londýně. Maďarskému vyslanci v Bělehradě jsme též domlouvali, aby Maďarsko neuplatňovalo svůj zájem o osud Slovenska a Podkarpatské Rusi.¹ V tom smyslu píše i jihoslovanský tisk. Vzhledem k tomu je v této otázce naše chování jasné a rozhodné. Co se týká maďarské menšiny v Československu doporučujeme, aby Československo vážně a ihned vyjednávalo s Maďarskem, jak to již slíbilo. Jak daleko československé koncese tu mohou jít, je nám dosud těžko říci.²

Krofta

AMZV ČR, KM 1938, č. 3 362. Opis, strojopis.

¹ I. Andrić vyhlásil Gy. Bakach-Bessenyeymu, že juhoslovanská vláda k požiadavke maďarskej vlády o samourčovanom práve pre Slovensko a pre Podkarpatskú Rus prechováva rezervu a obavy, pretože rozšírenie maďarskej nadvlády na slovanské národy by pôsobilo veľmi negatívne a uškodilo by juhoslovansko-maďarskému zblížovaniu. MOL, Kúm. res. pol. 1939 – 7a – 939. Správa z Belehradu 4. 10. 1938.

² J. Lipa 5. 10. hlásil z Belehradu, že „včera Juhoslávia po rozhovore s Rumunskom prostredníctvom maďarského vyslanca Gy. Bakach-Bessenyeiho energickou výzvou podporila našu požiadavku, aby Maďarsko v záujme pokoja a príprav rokovanií ustúpilo v otázke času... Stojadinović odporučil, aby Budapešť prijala aspoň stred medzi našim a maďarským návrhom. Nám odporúča urýchlene upraviť otázku Slovenska s poukazom na neblahé dôsledky“. AMZV ČR, TD 1938, č. 1 064.

F. Veverka 5. 10. hlásil z Bukurešti: „Zavolať ma Comnen a rozhorčene mi oznámil, že podľa úplne mierohodných správ maďarsko-poľská propaganda na Slovensku a na Podkarpatskej Rusi horúčkovo pracuje a v priebehu 2–3 dní pripravuje proklamáciu Slovenska a Podkarpatskej Rusi, žiadajúcu nezávislosť. Tým sa má dať Maďarsku príležitosť k intervencii... Comnen nás žiada a tlmočí aj pranie Stojadinovića, aby sme: 1. Hneď urobili všetko ohľadne udelenia takej autonómie pre Slovensko a Podkarpatskú Rus, ktorou by sme paralyzovali maďarský počin, 2. Urobili povoľné gesto voči Maďarsku symbolickým odstúpením žiadaných miest na západe...“ AMZV ČR, TD 1938, č. 1 066.